

Memo van de gedeputeerde

L.W.L. Pauli

Gedep. Economie en Internationalisering

Onderwerp

Procesbeschrijving en informatie over korte termijn acties inzake 'Talent in Brabant (aangaande Motie M1 De Toekomst van Brabant – Statenvoorstel 19/17 – Perspectiefnota 2017)

Datum

21 januari 2019

Documentnummer

4468978

Aan

Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kopie aan

Van

L.W.L. Pauli

Telefoon

(073) 681 25 87

Email

bpauli@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Geachte Statenleden,

Via deze memo wil ik u, op verzoek van enkele statenleden, graag informeren over het proces inzake de invulling van de 'Talentenagenda 2025' en de korte termijn acties.

Naast de ingediende Motie M1: 'De toekomst van Brabant' hebben uw Staten in maart 2018 bij de behandeling van de perspectiefnota 2018 ingestemd met het MIPP Sleutelproject 'Talent in Brabant'. Hiermee wordt aan de motie een bredere invulling gegeven.

Op dit moment wordt hard gewerkt aan een integrale aanpak van de Talentenagenda 2025. We willen talent niet alleen in Brabant behouden maar we willen ook talent uit andere provincies en internationaal naar Brabant toe halen. Hiervoor is onder andere een goede huisvesting en infrastructuur in Brabant noodzakelijk. In april 2019 organiseren wij een brede bijeenkomst met stakeholders (B5, gemeenten, werkgevers, onderwijsinstellingen, vertegenwoordigers expats en studenten), vanuit de beleidsterreinen Arbeidsmarktbeleid en Innovatie, Wonen, Mobiliteit, Leefbaarheid en Cultuur. Recentelijk is voor het thema 'arbeidsmigranten' ook vanuit een integrale benadering een agenda opgesteld, waarbij de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van eenieder groot is. Eenzelfde aanpak zullen wij voor de invulling van de talentenagenda hanteren. Ter voorbereiding van deze bijeenkomst is een interne multidisciplinaire werkgroep ingesteld vanuit de verschillende beleidsterreinen en is een klankbordgroep ingericht met studenten afkomstig van de verschillende onderwijsinstellingen. De middellange termijn acties die uit deze bijeenkomst voortvloeien worden, in het kader van de MIPP-procedure voor het sleutelproject 'Talent in Brabant', in mei 2019, bij de jaarstukken aan uw Staten voorgelegd. In de tussenliggende tijd worden er in samenwerking met de studenten/pas afgestudeerden/onderwijsinstellingen en MKB-bedrijven allerlei korte termijn acties opgepakt.

Middelen zijn beschikbaar vanuit het budget 'arbeidsmarktbeleid' en de algemene middelen (MIPP-project)

In deze memo leest u naast de korte termijn acties tevens een korte analyse, nader onderzoek en de al huidige acties gericht op talent van de talentenagenda.

De 'Talentenagenda 2025' focust zich op de doelgroep nationaal en internationaal hoogopgeleid (HBO/ WO) talent. Binnen het reguliere arbeidsmarktbeleid ligt de focus meer op vmbo/mbo-geschoolden.

1. Analyse

Nederland behoort tot de meest concurrerende economieën ter wereld. Ter vergelijking met de rest van Nederland doet Brabant het economisch goed. Het werkloosheidspercentage was in het derde kwartaal van 2018 historisch laag met 3%. Mede daardoor hebben we te kampen met een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Waarbij de krapte zich in alle sectoren en op alle opleidingsniveaus voordoet. Dat blijkt ook uit het percentage bedrijven dat door een tekort aan arbeidskrachten belemmeringen ervaart in de bedrijfsvoering. Dit aantal is in Brabant de afgelopen twee jaar toegenomen van 6% in het tweede kwartaal van 2016, tot 22% in het tweede kwartaal van 2018.

Datum

21 januari 2019

Stuknummer

Ook richting de toekomst lijkt deze lijn zich voort te zetten. Recente cijfers van het Research Centre for Education and the Labor Market, laten zien dat er tot 2022 in verschillende sectoren een groot gat zit tussen het aantal baanopeningen en de verwachte instroom. Hieronder een weergave van de verwachte tekorten in Nederland naar opleidingscategorie.

Opleidingscategorie	Baanopeningen t/m 2022	Instroom t/m 2022	Tekort t/m 2022
HBO Onderwijs	69.200	36.900	32.300
HBO Techniek	120.700	60.800	59.900
HBO Landbouw & Natuur	15.500	13.700	1.800
HBO Gezondheidszorg	64.900	54.400	10.500
WO Onderwijs	14.300	12.800	1.500
WO Techniek	61.700	29.500	32.200
WO Medisch	43.400	34.600	8.800
WO Gedrag & Maatschappij	35.400	27.400	8.000

Tabel: Baanopeningen en instroom van nieuwe medewerkers, in verschillende sectoren, Nederland (ROA, 2017).

Exacte cijfers voor Brabant zijn niet te geven, maar uitgaande van een evenredige verdeling over Nederland, kan worden gerekend met aantallen van een tekort van circa 4.500 talenten in 'HBO onderwijs' en 'WO Techniek' tot 9.000 talenten in 'HBO Techniek'.

Braindrain

Dit wetende is het niet wenselijk dat Brabants talent vertrekt naar elders, daartoe heeft u ook de motie M1 'De toekomst van Brabant' aangenomen. Uit onderzoek weten we de omvang van het aantal Brabantse jongeren (van 16 jaar) dat na afronding van hun opleiding (ongeacht de plaats van opleiding) niet meer in Brabant woont. Per saldo gaat het over ongeveer 100-200 Brabantse jongeren (op Hbo-niveau) per jaar. Voor WO-opgeleiden gaat het om 800-1000 jongeren per jaar (1/3 van het totaal aantal WO-opgeleiden). Deels is dit te verklaren door het ontbreken van specifieke opleidingen aan Brabantse universiteiten en de beschikbaarheid van op de vraag afgestemde (aantrekkelijke) banen in Brabant. Wel zien we daarentegen dat het aantal internationale studenten, dat zich na afronden van de studie (tijdelijk) in Nederland (en Brabant) vestigt, toenemen.

Datum

21 januari 2019

Stuknummer

2. Nader onderzoek

Voor het verkrijgen van een beter beeld over de belevingswereld van afstudeerders in Brabant, heeft de BOM in de zomer van 2018 aan studenten van AIESEC Tilburg gevraagd wat hun ervaringen zijn ten aanzien van de arbeidsmarkt. Hieruit kwam het volgende naar voren:

- Studenten ervaren het proces van 'banenjacht' als zeer onoverzichtelijk. De career-events voldoen vaak niet aan de verwachtingen; de grote middenlaag van regionale bedrijven is vaak onvoldoende vertegenwoordigd
- Studenten willen selectiever en gericht beeld krijgen van welke banen waar in Brabant te vinden zijn, geografische focus en gericht op studie
- Er is behoefte aan het verder ontwikkelen van specifieke vaardigheden, zoals netwerken en persoonlijke ontwikkeling.
- Ze willen beter begrijpen wat het bedrijfsleven in Brabant te bieden heeft. De helft van de ondervraagden zou graag bij een kleiner bedrijf willen werken.

Tevens is het gesprek aangegaan met de triple-helix partners over mogelijke oplossingen voor de grote tekorten op de arbeidsmarkt en het behoud van talent. Aspecten als loopbaanoriëntatie- en begeleiding, afgeven van werkgaranties en branding werden genoemd.

3. Brabantse acties gericht op talent

In triple-helix verband (waaronder Pact-Brabant) wordt er momenteel al, vanuit een breed scala van beleidsvelden, ingezet op het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent. De Provincie heeft daarvoor een basis gelegd in de Agenda van Brabant (2010) en meer in het Bestuursakkoord (2015-2019). Rode draad daarin is dat Brabant werkt aan een provincie waarin het fijn wonen, werken en recreëren is; de basis voor het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent. Lopende acties vanuit het domein economie zijn de financiering van de arbeidsmarktregio's die met maatwerk zorgen voor projecten voor een regionale arbeidsmarkt, het opzetten van proeftuinen/ living labs zoals Agrofood-Hightech en Slimme wijken; en de ondersteuning van Brainport nationale actieagenda (<https://www.brainport.nl/over-brainport/actieagenda>) waarin onder andere ingezet wordt op het aantrekken van internationaal talent (waaronder Tech Xperience Week).

4. Korte termijn acties

Aan de volgende 'korte termijn acties' (realiseerbaar binnen 1 jaar) wordt, in samenwerking met de studenten/ pas afgestudeerden/ onderwijsinstellingen en MKB-bedrijven uitvoering gegeven:

Datum

21 januari 2019

Stuknummer

1. Opzetten van een klankbordgroep vanuit de doelgroep zelf (de hoogopgeleide student, die studeert aan een Brabantse onderwijsinstelling) voor verdere invulling en uitwerking van de korte en middellange termijn acties.
2. MKB meer zichtbaar maken voor de student/ pas afgestudeerde door het organiseren van MKB-events. Daar waar mogelijk worden bestaande events verder uitgebreid (bijvoorbeeld MKB-top 100 en JADS Association).
3. Bezien of ondersteuning aan hogescholen en universiteiten binnen Brabant nodig is, bij het mede bepalen van de inhoud voor de begeleiding van studenten op het gebied van netwerken, persoonlijke ontwikkeling en loopbaanoriëntatie.
4. Verrichten van onderzoek naar het opzetten van een vacaturebank naar branche/ studiekeuze, voor hoogopgeleiden en daarbij aansluiten op lopende initiatieven als Meet the Youngsters en Jobbatical (initiatieven die online talent verbinden aan specifieke bedrijven).
5. Ondersteunen van 15 mkb-bedrijven op het gebied van employer-branding (op welke wijze kun je als werkgever aantrekkelijk zijn op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door een eigen netwerk te creëren).

Met vriendelijke groet,

Bert Pauli